

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 6C/158/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414212617
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Antal
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2019:6414212617.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom sudcom JUDr. Milanom Antalom v právnej veci žalobkyne: Y. O., A.. XX.XX.XXXX, W. W. XX, XXX XX W. Š., právne zastúpená JUDr. Petrom Mačajom, advokátom so sídlom Dolná 7, 969 01 Banská Štiavnica, proti žalovanému: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

I. Súd zrušuje rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, zo dňa 22.09.2014, sp. zn. SR 04739/14.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom zo dňa 17.08.2016 rozhodol tak, že:

I., Súd zrušuje rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, sp. zn. SR 04739/14 zo dňa 22.9.2014.

II. Súd zmluvnú podmienku uvedenú v zmluve o úvere zo dňa 29.2.2012 uzavretú medzi žalobkyňou a žalovaným, podľa ktorej sa žalobkyňa zaväzuje zaplatiť žalovanému poplatok vo výške 436,- € vyhlasuje za neprijateľnú.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania vo výške 100 %.

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania vo výške 331,50 € na účet Okresného súdu Žiar nad Hronom do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

2. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil tým, že žalobkyňa sa podanou žalobou zo dňa 29.10.2014 domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s. zo dňa 22.09.2014 spisová značka SR 04739/14. Uviedla, že v rozhodcovskom konaní boli porušené všeobecné predpisy na ochranu práv spotrebiteľa a popierala platnosť samotnej rozhodcovskej zmluvy. K platnosti rozhodcovskej zmluvy žalobkyňa uviedla, že má za to, že dojednaná rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a preto je absolútne neplatná, ide o štandardnú formulárovú zmluvu, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa.

3. Žalovaný sa bránil tým, že preskúmanie veci z hmotno-právnej stránky o zrušenie rozhodcovského rozsudku je vzhľadom na právnu úpravu vylúčené. Uviedol, že právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným s prihliadnutím na charakter zmluvy o úvere nie je vzťahom spotrebiteľským, pretože účastníci uzatvorili podľa § 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Z.z. nepomenovanú zmluvu.

4. Okresný súd vec právne posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy a podľa ustanovení zák. č. 244/2001 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení platnom a účinnom v čase vydania rozhodcovského rozsudku a v čase podania žaloby o jeho zrušenie, t.j. s účinnosťou do 31.12.2014.

5. Okresný súd dospel k záveru, že pri rozhodovaní stáleho rozhodcovského súdu boli porušené predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, a preto rozhodol o zrušení rozsudku stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 04739/14 zo dňa 22.09.2014. S poukazom na ustanovenie § 40 ods. 1 písm. j) zák. č. 244/2002 Z.z. v znení platnom a účinnom v čase podania žaloby. Pokiaľ ide o dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku pre neplatnosť dojednanej rozhodcovskej zmluvy podľa § 40 ods. 1 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní, súd sa nestotožnil s názorom žalobkyne, že predložená rozhodcovská zmluva nebola platne dojednaná, a že spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa.

6. Proti rozsudku podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a argumentoval, že je nepochybné, že rozhodcovská zmluva dohodnutá medzi žalobkyňou a žalovaným je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Rozhodcovská zmluva nevyžaduje od žalobkyne, aby spory so žalovaným sa riešili výlučne v rozhodcovskom konaní. Žalovaný ďalej argumentoval, že medzi ním a žalobkyňou bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej zmluvy o úvere. V závere odvolania žalovaný poukázal na rozsudok Okresného súdu Košice I. sp. zn. 19C/289/2014 zo dňa 21.06.2016, ktorým bol zrušený rozhodcovský rozsudok len v časti a následne v zrušenej časti súd vec vrátil rozhodcovskému súdu v súlade s ust. § 47 ods. 2, ods. 3, zák. č. 335/2014 Z.z. v znení neskorších predpisov a doplnkov.

7. V dôsledku odvolania žalovaného, Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací rozhodol uznesením č. k. 13Co/400/2017 -114 zo dňa 09.04.2019 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V rozhodnutí poukázal na to, že na daný skutkový stav súd prvej inštancie použil nesprávnu právnu úpravu, resp. aplikoval právnu úpravu, ktorá už nebola v čase rozhodovania súdu v platnosti a účinnosti, pričom nerešpektoval znenie intertemporálneho ustanovenia § 54b ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní upravujúceho prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, v zmysle ktorého ustanovenia tohto zákona účinného od 1. januára 2015 sa použijú aj na konania začaté pred 1. januárom 2015. Za daného stavu odvolací súd nepotvrdzoval a ani nevyvracal oprávnenosť a zákonnosť uplatnenej žaloby. Pokiaľ okresný súd v odôvodnení rozsudku citoval ustanovenie § 40 ods. 1 písm. j) a posudcoval zákonnú lehotu na podanie žaloby podľa ustanovenia § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení platnom do 31.12.2014 a aj vyslovil, že zrušuje konkrétny rozhodcovský rozsudok z dôvodu podľa § 40 ods. 1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2014, tým rozhodol v rozpore s právnu úpravou obsiahnutou v prechodnom ustanovení § 54b ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, pričom sa v dôvodoch svojho rozhodnutia nevysporiadal s existenciou osobitnej právnej úpravy zák. č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Keďže okresný súd skúmal dôvod na zrušenie konkrétneho rozhodcovského rozsudku podľa zákonného znenia, ktoré už v platnosti a účinnosti nebolo a ktoré už súd v čase rozhodovania aplikovať nemohol, je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné z hľadiska absencie konkrétneho zákonného dôvodu, pre ktorý súd žalobe pôvodne vyhovel a predmetný rozhodcovský rozsudok zrušil.

8. Podľa § 391 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

9. Po vrátení spisu súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 16.10.2019, na ktoré sa dostavil právny zástupca žalobkyne. Svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil žalovaný, ktorý súhlasím s tým,

aby sa konanie uskutočnilo v jeho neprítomnosti. Súd preto postupoval v súlade s ustanovením §180 CSP a vec na tomto pojednávaní prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného.

10. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní uviedol, že rozhodnutie prvostupňového súdu bolo zrušené iba z dôvodu, že tento na vec aplikoval ustanovenie nesprávneho predpisu, keď rozhodcovský rozsudok zrušil podľa § 40 ods. 1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z.z., avšak podľa odvolacieho súdu mal aplikovať na predmetný spor už zákon č. 335/2014 Z.z. a to ustanovenie § 45 ods. 1. Ustanovenie § 45 ods. 1 dáva súdu ešte viac možností na zrušenie rozhodcovského rozsudku a preto je podľa jeho názoru možné zrušiť rozhodcovský rozsudok minimálne podľa písm. i) a písmena j) citovaného zákona, keďže stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore so všeobecnými právnymi predpismi na ochranu práv spotrebiteľa a to najmä zákonom č. 129/2010 Z.z., nakoľko zmluva o úvere, ktorá tvorila podklad pre rozhodnutie rozhodcovského súdu nespĺňala viaceré náležitosti podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona. Pokiaľ sa týka zrušenia rozhodcovského rozsudku aj podľa § 45 ods. 1 písm. j) zák. č. 335/2014 Z.z., právny zástupca poukázal na to, že v čase poskytovania úverov boli priemerné úroky na spotrebiteľských úveroch v priemere 7,18 % ročne, pričom odplata dojednaná v tomto prípade predstavovala úrokovú mieru vo výške 87 % ročne, čo odporuje dobrým mravom. Žalovaná zároveň neobdržala žiadnu výzvu v zmysle § 73 ods. 8 zák. č. 335/2014 Z.z., ani návrh na začatie rozhodcovského konania. V ostatnom sa pridrižiava písomného vyhotovenia žaloby a navrhol jej vyhovieť. Pokiaľ sa týka lehoty, ktorú odvolací súd spomínal vo svojom zrušujúcom uznesení, právny zástupca je toho názoru, že žaloba bola podaná včas podľa 30 dňovej lehoty (pôvodného zákona č. 244/2002 Z.z.), pričom zákon č. 335/2014 Z.z. predpokladá dlhšiu lehotu - 3 mesiace od doručenia rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovský rozsudok bol žalobkyni doručený dňa 29.09.2014 a žaloba bola podaná dňa 29.10.2014.

11. Z predloženej zmluvy o úvere (č. I. 59) uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 29.02.2012 vyplýva, že žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 500,- € a žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť žalovanému túto sumu zvýšenú o „príslušný poplatok“ vo výške 436,- € t.j. celkovo zaplatí čiastku 936,- € v 12 mesačných splátkach po 78,- €, počnúc dňom 22.03.2012.

12. Dňa 29.02.2012 uzavreli strany rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Podľa rozhodcovskej zmluvy strany dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 601500195 uzavretej dňa 29.02.2012 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmeniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: pred stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na stálom rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov stáleho rozhodcovského súdu, pričom účastník rozhodcovského konania môže do 15 kalendárnych dní od doručenia rozhodcovského rozsudku podať Stálemu rozhodcovskému súdu žiadosť o preskúmanie rozhodcovského rozsudku; rozhodcovský rozsudok preskúma iný rozhodca ustanovený podľa vnútorných predpisov stáleho rozhodcovského súdu, pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

13. Žalovaný podal dňa 04.08.2014 na Stály rozhodcovský súd Slovenská rozhodcovská a.s., návrh na začatie rozhodcovského konania na podklade zmluvy o úvere č. 601500195 zo dňa 29.02.2012 a rozhodcovskej zmluvy uzavretej z toho istého dňa.

14. Dňa 13.08.2014 vyzval rozhodcovský súd žalovanú (v tomto konaní žalobkyňu), aby v lehote 10 dní podala písomnú žalobnú odpoveď (č.l. 65). Výzva bola žalobkyni v tomto konaní doručená dňa 29.02.2012.

15. Dňa 22.09.2014 stály rozhodcovský súd pod sp. zn.: SR 04739/14 vydal rozhodcovský rozsudok, ktorým zaviazal žalovanú (žalobkyňu) na zaplatenie sumy vo výške 312,- €, úroku vo výške 39,01 €, poplatku vo výške 296,48 €, úroku vo výške 32 % ročne zo sumy 312,- € od 20.06.2012 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 608,48 € od 28.08.2012 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 266,55 €, trovy mediáčného konania vo výške 201,55 €, poplatok za upomienky vo výške 24,- €, všetko v mesačných splátkach po 120,- €. Rozsudok bol doručený žalobkyni dňa 29.09.2014.

16. Konanie bolo začaté za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ktorý bol s účinnosťou od 01.07.2016 zrušený zákonom č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

17. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

18. Podľa § 470 ods. 2 CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

19. Podľa § 54b ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v účinnom znení ustanovenia tohto zákona sa použijú aj na konania začaté pred 01.01.2015.

20. Do 01.01.2015 rozhodcovské konanie upravoval zákon č. 244/2002 Z.z., o rozhodcovskom konaní, ktorý sa vzťahoval aj na rozhodcovské konanie, v ktorom sa prejednávali aj spotrebiteľské spory. Prijatím zák. č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní došlo k odčleneniu rozhodcovského konania týkajúceho sa osobitných sporov - spotrebiteľských sporov od rozhodcovského konania, v ktorom sa riešia ostatné spory. Rozhodovanie o žalobe na zrušenie rozhodcovského rozsudku je jednou z fáz rozhodcovského konania tak v zmysle predchádzajúcej právnej úpravy podľa zák. č. 244/2002 Z.z. ako aj podľa zák. č. 335/2014 Z.z..

21. V danom prípade žalobkyňa žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku podala na súd dňa 29.10.2014, ktorý jej bol doručený dňa 29.09.2014. Súd konštatuje, že žalobkyňa podala na súd žalobu v lehote podľa ustanovenia § 46 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní.

22. Od 01.01.2015 nadobudol účinnosť zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní súd preto daný vzťah strán konania posúdil podľa ust. § 73 ods. 1, ods. 3 (prechodné ustanovenia), v zmysle ktorého ak nie je ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1.januárom 2015. Rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1.januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia a keďže žalobca podal žalobu v zákonom stanovenej lehote, súd skúmal platnosť rozhodcovskej zmluvy.

23. Podľa § 4 ods. 1, ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, účinného v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy, t.j. 18.09.2013 (ďalej len „zákon č.244/2002 Z. z.“), rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

24. Podľa § 28 ods. 6 zákona č. 335/2014 Z. z., stály rozhodcovský súd je povinný aj bez návrhu spotrebiteľa preskúmať, či vymáhaný nárok nie je založený na neprijateľnej zmluvnej podmienke alebo na zmluvnom dojednaní, ktoré je v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa. Stály rozhodcovský súd je povinný prihliadať aj na iné dôvody neplatnosti právneho úkonu, na ktoré by súd prihliadal aj bez návrhu.

25. Podľa § 46 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z., žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 3 mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania. Ak účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku a rozhodcovský rozsudok bol opravený podľa § 42, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

26. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z., účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak

a) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu,

- b) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,
- c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania,
- d) stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu,
- e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy,
- f) stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenia navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- h) vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca,
- i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,
- k) výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky,
- l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

27. Podľa § 45 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z., súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa odseku 1 písm. c), e) a i) až l). Ak sa dôvod zrušenia rozhodnutia vzťahuje len na časť rozhodcovského rozsudku, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti, ak je dotknutú časť možné oddeliť od nedotknutej časti výroku rozhodcovského rozsudku.

28. Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z., o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, nemožnosti riešiť predmet sporu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo z dôvodu, že sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, pokračuje súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

29. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník účinný v čase uzavretia zmluvy, t.j. ku dňu 29.02.2012 (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

30. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

31. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

32. Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

33. Podľa § 37 ods. 1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

34. Podľa § 38 ods. 1 a 2 OZ, neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

35. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

36. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách v čase rozhodnom pre posúdenie vecí, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľa.

37. Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

38. Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. 32. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) citovaného zákona, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r), y) a § 10 ods. 1.

39. Podľa § 40 OZ, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

40. Podľa § 73 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak nie je ďalej ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1. januárom 2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 1. januárom 2015, zostávajú zachované.

41. Podľa § 73 ods. 2 zákona č. 335/2014 Z.z., na trvanie a plynutie lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorá začala plynúť pred 1. januárom 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014; ustanovenie § 43 ods. 3 tým nie je dotknuté.

42. Podľa § 73 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z.z., rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia.

43. Podľa § 46 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z.z., ak bol podaný návrh na začatie exekúcie, môže spotrebiteľ žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku podať za podmienok podľa osobitného predpisu aj v exekúcii.

44. Keďže žalobkyňa podala žalobu na súd v zákonom stanovenej lehote 3 mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku, súd sa zaoberal pri vykonaní dokazovania jej dôvodnosťou a dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná.

45. Zásadnou právnou otázkou v predmetnej veci je, či rozhodcovská zmluva zo dňa 29.02.2012, na základe ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc, je platná. Keďže predmetná rozhodcovská zmluva bola uzavretá pred účinnosťou zákona č. 335/2014 Z. z., preto vychádzajúc z ustanovenia § 73 ods. 3 citovaného zákona sa na ňu vzťahuje zákon účinný v čase jej uzavretia, t.j. režim zákona č. 244/2002 Z. z..

46. Súd dospel k záveru, že uvedená rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa napriek tomu, že bola uzavretá na samostatnej listine. Nebola individuálne dojednaná, bola uzavretá v čase zníženej bdelosti spotrebiteľa, ktorého motiváciou bolo uzavretie úverovej zmluvy, o čom svedčí aj dojednanie v rovnaký deň ako uzavretie zmluvy o úvere. Rozhodcovská zmluva má charakter formulárovej zmluvy, pretože táto bola vopred žalovaným ako dodávateľom pripravená a žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť jej znenie, ani konkrétny obsah. Mohla len túto rozhodcovskú zmluvu (ako aj úverovú zmluvu) odmietnuť ako celok, alebo ich prijať a podrobiť sa všetkým stanoveným podmienkam. Aj keď rozhodcovská zmluva pripúšťa rozhodovanie sporu pred všeobecným súdom, táto možnosť je pre spotrebiteľa iba teoretická, pretože ak žalobu na rozhodcovskom súde podá dodávateľ, pričom práve on má záujem získať exekučný titul, spotrebiteľ sa už nemôže domáhať svojich práv na všeobecnom súde, nakoľko to priamo rozhodcovská zmluva vylučuje. Rozhodcovská zmluva tak núti spotrebiteľa, ak podá žalobu dodávateľ, neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Vychádzajúc z ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, zmluvná podmienka so spotrebiteľom nie je individuálne dojednaná a vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rámci prejednávania a rozhodnutia veci v rozhodcovskom konaní. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ nemal možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, nakoľko túto možnosť skôr využil dodávateľ. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Žalobkyňa tiež nemohla ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, keď priamo v rozhodcovskej zmluve už bolo vopred uvedené, že rozhodcovským súdom na účely rozhodcovskej zmluvy sa rozumie Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761 (rozhodcovská zmluva môže mať podľa § 4 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z.z. formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve). V danom prípade rozhodcovská doložka je formulovaná v bode 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru (čl. 60), čiže predmetná rozhodcovská zmluva bola uzavretá ako rozhodcovská doložka, ktorá tvorí súčasť Všeobecných podmienok poskytnutia úveru v bode 13. Z obsahu rozhodcovskej zmluvy ani nevyplýva, že žalobkyňa mala možnosť neprijať návrh rozhodcovskej zmluvy, že by bola o tejto skutočnosti zo strany žalovaného informovaná. V rozhodcovskej zmluve síce bolo dohodnuté, že spory z daného právneho vzťahu bude prejednávať a rozhodovať rozhodcovský súd, ale žalobkyňa ako spotrebiteľka nemala podľa rozhodcovskej zmluvy založené právo neprijať návrh rozhodcovskej zmluvy zo strany veriteľa a tým dosiahnuť anulovanie takejto dohody zmluvných strán. S poukazom na § 45 ods. 3 zák. č. 335/2014 Z.z. je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. e) zák. č. 335/2014 Z.z.. Uvedená zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pre jej neprijateľnosť s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, je absolútne neplatná. Na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy nebola daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať.

47. Preukázateľne boli aj ďalšie dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. i), j) zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

48. Súd poukazuje aj na ďalší podstatný zákonný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku a to na ten, že rozhodcovský súd vec nesprávne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku jednoznačne vyplýva, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol uzavretím zmluvy o úvere dňa 29.02.2012 rozhodcovský súd posudzoval jedine podľa ustanovení Obchodného zákonníka, pričom daný právny vzťah je síce obchodnoprávny, ide o tzv. absolútny obchod v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, napriek tomu sa právny vzťah posudzuje prednostne podľa príslušných ustanovení osobitných predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, podľa zák. č. 258/2001

Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy, Smernice Rady 93/13 EHS z 05.04.1993 a ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Zmluvu o úvere uzavreli na jednej strane žalovaný ako podnikateľ, nebanková spoločnosť poskytujúca úvery a na druhej strane žalobkyňa, ako občan spotrebiteľ. Žalobkyni neboli finančné prostriedky poskytnuté na podnikanie a ani na povolenie, ako žalovaný účel úveru v zmluve označil. Žalovaný nepreukázal, že by úver poskytol žalobkyni na podnikanie. Zmluvu o úvere preto treba považovať za zmluvu spotrebiteľskú, v ktorej sa zmluvné podmienky nemôžu odchyliť podporne od ustanovení Občianskeho zákonníka s použitím zákona o spotrebiteľských úveroch, o ochrane spotrebiteľa a Smernice Rady č. 93/13/EHS v neprospech spotrebiteľa a zmluvné postavenie spotrebiteľa sa nemôže zhoršiť. Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. účinný od 13.04.2006 právne upravil spotrebiteľské zmluvy v § 52 a nasl. a v § 879f ods. 4 uložil spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 uzavreté pred dňom jeho účinnosti zosúladiť s ustanoveniami § 53 a 54 do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti. Podľa odseku 4 ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré neboli dané do súladu v stanovenej lehote sú neplatné.

49. Podľa § 45 ods. 1 písm. e) zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy.

50. Podľa § 45 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z.z., súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa odseku 1 písm. c), e) a i) až l). Ak sa dôvod zrušenia rozhodnutia vzťahuje len na časť rozhodcovského rozsudku, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti, ak je dotknutú časť možné oddeliť od nedotknutej časti výroku rozhodcovského rozsudku.

51. Na základe vyššie uvedených zákonných ustanovení s poukazom na § 45 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z.z. a vyššie uvedené dôvody, je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. e) zákona č. 335/2014 Z.z.. Súd preto rozhodol tak, že zrušuje napadnutý rozsudok rozhodcovského súdu.

52. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

53. Súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania vychádzal z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, keď úspešnej žalobkyni priznal voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, t.j. v rozsahu 100 %.

54. Podľa § 262 ods.1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Žalobkyňa má nárok voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, keď o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Toto právo nemajú strany sporu, ktoré sa vzdali práva podať odvolanie.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný neplní dobrovoľne to čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie.